

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
TRANSELECTRICA S.A.

Nr. 2792 / 23.02.2021

APROBAT

DIRECTORAT

**Director General Executiv
Cătălin
NIȚU**

**Membru Directorat
Corneliu – Bogdan
MARCU**

**Membru Directorat
Marius Viorel
STANCIU**

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ

**Selectarea pe tipuri de reglaj a energiei de echilibrare și selectarea puterii active în afara
pieței de echilibrare**

Aviz CTES nr. 30 /2021

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240
Ediția: I
Revizie: 3

Nr. Crt.	Elemente privind responsabilii	Prenume și Nume	Funcția	Data	Semnătura
1.3	Avizat	Virgiliu IVAN	Director UNO – DEN		
		Cătălin SAVA	Director UMICA		
		Ion SMEEIANU	Inspector Șef DMI		
1.2	Verificat	Mihail CREMENESCU	Director Direcția Operativă		
1.1	Elaborat	Mircea Marius ANTON	Manager Piața de Echilibrare		

Drept de proprietate

Prezenta procedură este proprietatea **Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.** Multiplicarea și utilizarea parțială sau totală a acestui document este permisă numai cu acordul scris al conducerii C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 2/17

Ediția I
Rev. 0 1 2 3 4 5

2 CUPRINS

Numarul componentei în cadrul procedurii	Denumirea componentei din cadrul procedurii	Pagina
1.	Pagina de gardă	1
2.	Cuprins	2
3.	Situația edițiilor și a reviziilor	3
4.	Scop	4
5.	Domeniul de aplicare	4
6.	Documente de referință	4
7.	Definiții și abrevieri	4
8.	Modul de lucru	5
9.	Responsabilități	13
10.	Anexe, înregistrări, arhivări	14
11.	Lista de difuzare	17

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 3/17

Ediția I
Rev. 0 1 2 3 4 5

3 SITUAȚIA EDIȚIILOR ȘI A REVIZIILOR
PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a energiei de echilibrare

Nr. crt.	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componența revizuită	Modalitatea reviziei	Data la care se aplică prevederile ediției sau reviziei editiei
0	1	2	3	4
1	Ediția 0, Revizia 0	Selectarea pe tipuri de reglaj a energiei de echilibrare	Elaborare inițială	Noiembrie 2005
2	Ediția I, Revizia 0	Preluare prevederi Ordinul ANRE nr. 31/2018. Integrare prevederi PO TEL-.07.VI ECH-DN/235 „Conținutul și formatul cadru a confirmarilor de tranzacții încheiate pe Piața de Echilibrare” Integrare prevederi PO TEL-.07.VI ECH-DN/259 „Selectarea pentru oprire a unităților dispecerizabile” Integrare prevederi PO TEL-.07.VI ECH-DN/72 „Compensarea dezechilibrelor la nivel SEN în procesul de programare pe piața de echilibrare în ziua D-1”	Revizie totală	Septembrie 2018
3	Ediția I, Revizia 1	Preluarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 61/31.03.2020	Revizie parțială	Septembrie 2020
4	Ediția I, Revizia 2	Preluarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 152/24.08.2020	Revizie parțială	Septembrie 2020
5	Ediția I, Revizia 3	Preluarea prevederilor Ordinului ANRE nr. 213/25.11.2020, nr. 230/16.12.2020 și nr. 231/16.12.2020	Revizie parțială	Ianuarie 2021

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 4/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

4 SCOP

Prezenta procedură prezintă:

Criteriile și modul de selecție pe fiecare tip a energiei de echilibrare în cadrul sistemului informatic al Pieței de Echilibrare;

Criteriile și modul de selecție pentru dispoziții de creștere sau de reducere a puterii active în afara pieței de echilibrare în scopul rezolvării restricțiilor de rețea sau al asigurării siguranței sistemului prin redispecerizare sau prin comercializare în contrapartidă coordonată;

Conținutul și formatul cadru pentru documentul folosit la confirmarea tranzacțiilor angajate pe Piața de Echilibrare și/sau în afara Pieței de Echilibrare cu compensație.

5 DOMENIUL DE APLICARE

Procedura se aplică de către Operatorul de Transport și de Sistem în cadrul procesului de selecție a energiei de echilibrare, a selecției puterii active în afara Pieței de Echilibrare și de confirmare a tranzacțiilor angajate pe PE și/sau în afara PE cu compensație.

6 DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

- 6.1 Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare;
- 6.2 Ordinul ANRE nr. 61/2020 pentru aprobarea Regulamentului de programare a Unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea;
- 6.3 Ordinul ANRE nr. 152/2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispecerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice;
- 6.4 Ordinul ANRE nr. 213/2020 pentru aprobarea Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea – preț unic de dezechilibru și pentru modificarea unor ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.
- 6.5 Ordinul ANRE nr. 230/2020 privind prorogarea unor termene prevăzute în ordine ale președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei.
- 6.7 Ordinul ANRE nr. 231/2020 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 213/2020 și pentru modificarea Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, aprobat prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 61/2020.
- 6.8 Codul Tehnic al Rețelei Electrice de Transport, cu modificările și completările ulterioare;
- 6.9 Manualul Calității al CNTEE Transelectrica SA, cod TEL-MC-ISO;
- 6.10 Convenția de participare la piața de echilibrare.

Toată legislația invocată în cuprinsul Procedurii, va fi luată în considerare în forma existentă la momentul aplicării, ținând cont de toate modificările, completările, abrogările parțiale sau totale ulterioare adoptării și înlocuirile cu alte acte normative, lista nefiind exhaustivă.

7 DEFINIȚII SI ABREVIERI

7.1 Definiții

- 7.1.1 Conform Legii energiei electrice și a gazelor naturale cu modificările și completările ulterioare;
- 7.1.2 Conform Ordinului ANRE nr. 61/2020 pentru aprobarea Regulamentului de programare a Unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 5/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea;

7.1.3 Conform Ordinului ANRE nr. 152/2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispecerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice;

7.1.4 Conform Codului Tehnic al Rețelei de Transport cu modificările și completările ulterioare;

7.1.5 Bloc de timp de reglaj terțiar rapid – perioada formată dintr-un număr întreg de intervale de 5 minute cuprinse între momentul de timp Start și momentul de timp Stop pentru care s-a identificat necesitatea utilizării energiei de echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid. Blocul de timp de reglaj terțiar rapid este întotdeauna inclus într-un singur interval de dispecerizare;

7.1.6 Bloc de timp de reglaj terțiar lent – perioada de un interval de dispecerizare pentru care s-a identificat necesitatea utilizării energiei de echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Lent.

7.2 Abrevieri

7.2.1 Conform Codului Tehnic al Rețelei de Transport cu modificările și completările ulterioare;

7.2.2 Conform Ordinului ANRE nr. 61/2020 pentru aprobarea Regulamentului de programare a Unităților de producție dispecerizabile, a consumatorilor dispecerizabili și a instalațiilor de stocare dispecerizabile, a Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare și a Regulamentului de calcul și de decontare a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea;

7.2.3 Conform Ordinului ANRE nr. 152/2020 pentru aprobarea regulilor de compensare financiară a resurselor dispecerizabile angajate în scopul redispecerizării sau comercializării în contrapartidă coordonată care nu se bazează pe piață și pentru modificarea unor reguli din domeniul energiei electrice.

8 MOD DE LUCRU

8.1. Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar

8.1.1 Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar se stabilește în baza tuturor Ofertelor Validate ale UD/CD/ISD calificate pentru Reglaj Secundar pentru fiecare Interval de Dispecerizare.

8.1.2. Pentru fiecare UD/CD/ISD calificată pentru Reglaj Secundar și care este sincronizată cu SEN (a fost programată prin notificarea fizică aprobată să funcționeze), ofertele pentru reglaj secundar sunt determinate prin selectarea doar a acelor părți ale perechilor Preț – Cantitate din oferta care se află în banda de reglaj secundar, conform caracteristicilor tehnice din baza de date a sistemului informatic al PE.

8.1.3. Pentru fiecare UD/CD/ISD se face verificarea că banda de reglaj secundar selectată nu va conduce la funcționarea UD/CD/ISD la valori superioare puterii disponibile sau inferioare puterii de funcționare la minim tehnic.

8.1.4 Se determină ofertele echivalente ale fiecărei UD/CD/ISD, în conformitate cu prevederile art. 81 al Regulamentului de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, în baza perechilor Preț – Cantitate și părțile din perechile Preț – Cantitate din Ofertele Validate care se află în banda de reglaj selectată a fiecărei UD/CD/ISD.

8.1.5 Se stabilește implicit ordinea de merit corespunzătoare Reglajului Secundar prin ordonarea crescătoare a prețurilor ofertelor echivalente. Selectarea rezervei de reglaj secundar se realizează automat, imediat după închiderea porțiilor de ofertare, la cantitatea stabilită de către dispecerul DEC.

8.1.6 Pe baza valorilor stabilite pentru rezerva necesară de reglaj secundar pe intervalul de dispecerizare respectiv, OTS acceptă integral perechi preț – cantitate echivalente în ordinea de merit pentru energia de echilibrare corespunzătoare reglajului secundar.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 6/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

8.1.7 Pentru fiecare pereche preț – cantitate echivalentă acceptată integral de OTS se determină cele două perechi preț – cantitate din oferta în baza cărora a fost determinată respectiva ofertă echivalentă. Perechile preț – cantitate din oferta astfel determinată sunt desemnate ca fiind acceptate integral/parțial.

8.1.8 Pentru fiecare interval de dispecerizare:

- cel mai mare preț al unei perechi preț – cantitate acceptată integral va determina prețul marginal pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Creștere de Putere;

- cel mai mic preț al unei perechi preț – cantitate acceptată integral va determina prețul marginal pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Secundar de Reducere de Putere.

8.1.9 Acceptarea de către OTS a perechilor preț – cantitate determină banda de reglaj secundar separat pentru fiecare UD/CD/ISD pentru care este responsabil respectivul PPE. PPE trebuie să seteze în consecință banda de reglaj aferentă fiecărei UD/CD/ISD.

8.1.10 UD/CD/ISD cărora li se solicită să pună la dispoziție o anumită bandă pentru reglajul secundar furnizează energia de echilibrare corespunzătoare reglajului secundar, răspunzând semnalelor primite de la regulatorul central al OTS în timp real proporțional cu banda selectată a fiecăreia;

8.2 Selectarea Energiei de Echilibrare corespunzătoare Reglajului Terțiar Rapid

8.2.1 Pot participa la acest tip de reglaj doar UD/CD/ISD cu notificare fizică nenulă și/sau cele capabile să pornească înainte de începutul blocului de timp de reglaj terțiar rapid (pentru care s-a identificat necesitatea selectării energiei de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid de creștere de putere).

8.2.2 Puterea disponibilă pentru echilibrare pentru reglajul terțiar rapid de creștere de putere, respectiv de reducere de putere al unităților dispecerizabile este calculată pe baza vitezei de încărcare/descărcare [MW/min] al fiecărei unități înmulțită cu timpul maxim de 15 minute.

8.2.3 Pentru reglajul terțiar rapid de creștere de putere, pentru UD/CD/ISD deja selectate pentru livrarea reglajului secundar, se verifică că valoarea puterii rezultate prin însumarea notificării fizice, a puterii disponibile de reglaj pentru reglajul terțiar rapid de creștere de putere calculată anterior și a semibandei de reglaj secundar este mai mică sau cel mult egală cu puterea declarată disponibilă. Dacă această condiție nu este respectată, se reduce puterea disponibilă pentru reglajul terțiar rapid de creștere de putere față de valoarea calculată cu formula de mai sus astfel încât banda de reglaj secundar selectată să nu fie afectată.

8.2.4 Pentru reglajul terțiar rapid de reducere de putere, pentru UD/CD/ISD deja selectate pentru livrarea reglajului secundar, se verifică că valoarea puterii rezultate prin scăderea din notificarea fizică, a puterii disponibile de reglaj pentru reglajul terțiar rapid de reducere de putere calculată anterior și a semibandei de reglaj secundar este mai mare sau cel mult egală cu puterea minimă tehnic de funcționare. Dacă această condiție nu este respectată, se reduce puterea disponibilă pentru reglajul terțiar rapid de creștere de putere față de valoarea calculată cu formula de mai sus, astfel încât banda de reglaj secundar selectată să nu fie afectată.

8.2.5 Pentru puterea disponibilă aferentă reglajului terțiar rapid al fiecărei UD/CD/ISD rezultată conform prevederilor anterioare se determină perechile preț – cantitate aferente din oferta zilnică validată pentru respectivul interval de dispecerizare.

8.2.6 Ordinea de merit pentru reglajul terțiar rapid se stabilește prin combinarea într-o singură ofertă a tuturor perechilor preț – cantitate determinate anterior pentru toate UD/CD/ISD, sortate în ordinea:

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 7/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

- crescătoare a prețurilor, începând cu perechea preț – cantitate cu cel mai mic preț și continuând până la perechea preț – cantitate cu cel mai mare preț cerut în cazul reglajului terțiar rapid de creștere de putere;
- descrescătoare a prețurilor, începând cu perechea preț – cantitate cu cel mai mare preț și continuând până la perechea preț – cantitate cu cel mai mic preț cerut în cazul reglajului terțiar rapid de reducere de putere.

8.2.7 După determinarea reglajului necesar și a ordinii de merit pentru energia de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid, OTS acceptă perechi preț – cantitate în ordinea de merit pentru energia de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid, cu respectarea următoarelor condiții:

a) OTS poate accepta mai mult de o pereche preț – cantitate;

b) prețul oricărei perechi preț – cantitate acceptat la creștere de putere este mai mic decât prețul oricărei perechi preț – cantitate care face parte din ordinea de merit corespunzătoare reglajului terțiar rapid de creștere de putere și care nu a fost acceptată;

c) prețul oricărei perechi preț – cantitate acceptat la scădere de putere este mai mare decât prețul oricărei perechi preț – cantitate care face parte din ordinea de merit corespunzătoare reglajului terțiar rapid de reducere de putere și care nu a fost acceptată;

d) cantitatea agregată a tuturor perechilor preț – cantitate acceptate este egală cu reglajul necesar sau întreaga ordine de merit a fost epuizată;

e) toate perechile preț – cantitate cu un preț mai mic decât cel mai mare preț al unei perechi preț – cantitate acceptate pentru reglajul terțiar rapid de creștere de putere, sunt acceptate cu întreaga cantitate ofertată;

f) toate perechile preț – cantitate cu un preț mai mare decât cel mai mic preț al unei perechi preț – cantitate acceptate pentru reglajul terțiar rapid de reducere de putere, sunt acceptate cu întreaga cantitate ofertată;

i) în cazul **selectării energiei de echilibrare aferentă creșterii/reducerii de putere ofertate la același preț**, se au în vedere următoarele criterii generale:

1. evitarea apariției congestiilor de rețea, conform secțiunii 8.5;
2. evitarea pornirilor/opririlor sau a încărcărilor/descărcărilor succesive ale UD la intervale de timp mai mici decât cele corespunzătoare caracteristicilor tehnice ale UD;
3. evitarea opririi UD aflate în reglaj secundar;
4. refacerea echilibrului sistemului în intervalul de decontare luând în considerare viteza de încărcare/descărcare și oferta disponibilă a UD/CD/ISD.

j) în cazul selectării **energiei de echilibrare aferente reducerii de putere ofertate la același preț**, se au în vedere, suplimentar criteriilor de la litera (i), următoarele criterii:

1. dispunerea în primă fază a reducerilor corespunzătoare de putere conform ordinii de merit, până la cel mult puterea minimă tehnic, în cazul UD formate din grupuri turbogeneratoare termoenergetice și nucleare sau integral pentru CD/ISD și celelalte UD care nu faceau obiectul dispunerii cu prioritate

**PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare**

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 8/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

la data punerii în funcțiune conform legii în conformitate cu prevederile art. 8, alin. (1), literele (a), (b) și (c) din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare;

2. selectarea ofertelor de reducere integrală de putere ale UD formate din grupuri hidroenergetice, din grupuri cu motoare termice, CD/ISD prevăzute la art. 8, alin. (1) litera (d) din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, dacă necesarul reducerii de putere nu a fost atins prin dispozițiile de reducere de la etapa nr. 1, cu condiția menținerii nivelului necesar al capacității SEN de a satisface în permanență cererile de putere ale consumatorilor, luând în considerare ieșirile din funcțiune ale elementelor sistemului, atât cele programate, cât și cele rezonabil de așteptat a se produce neprogramat, precum și cu păstrarea nivelului de siguranță a funcționării SEN;
3. selectarea, proporțional cu cantitatea ofertată, rotunjită la 1 MW, a UD care utilizează SRE, altele decât cele prevăzute la art. 8, alin. (1) literele (a) și (c) din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare;
4. selectarea, proporțional cu cantitatea ofertată, rotunjită la 1 MW, a UD care utilizează SRE și/sau în cogenerare de înaltă eficiență puse în funcțiune după 4 iulie 2019 și care dețin grupuri cu puterea instalată de producere a energiei electrice mai mică de 400 kW, pentru care se aplică dispecerizarea prioritară;
5. reducerea în ultimă instanță a UD puse în funcțiune înainte de 4 iulie 2019 și care la data punerii în funcțiune făceau obiectul dispecerizării cu prioritate în conformitate cu prevederile art. 8, alin. (1) litera (a) din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare, în următoarea ordine:
 - 5.1 se selectează mai întâi, proporțional cu cantitatea ofertată, rotunjită la 1 MW, UD în cogenerare de înaltă eficiență până la limita capacităților prevăzute în lista capacităților de producere de energie electrică și termică în cogenerare de înaltă eficiență, cu acreditare finală sau preliminară;
 - 5.2 ulterior dispozițiilor de la etapa 5.1, dacă necesarul reducerii de putere nu a fost atins, se selectează proporțional cu cantitatea ofertată, rotunjită la 1 MW, cantitățile de energie din oferta la reducere a UD calificate pentru cogenerare de înaltă eficiență, care mai pot fi reduse fără afectarea consumatorilor de energie termică;
 - 5.3 ulterior dispozițiilor de la etapele 5.1 și 5.2, dacă necesarul reducerii de putere nu a fost atins, se selectează UD a căror putere depășește puterea comunicată în notificările fizice transmise pentru intervalul respectiv, până se ajunge la puterea notificată de acestea, în cantități proporționale cu această putere notificată, în trepte rotunjite la multiplu de 1 MW;
 - 5.4 ulterior dispozițiilor de la etapele 5.1, 5.2 și 5.3, dacă necesarul reducerii de putere nu a fost atins, se selectează energia de echilibrare aferentă fiecărei UD pusă în funcțiune înainte de 4 iulie 2019 care la data punerii în funcțiune făcea obiectul dispecerizării cu prioritate în conformitate cu prevederile art. 8, alin. (1), litera (a) din Regulamentul de funcționare și de decontare a pieței de echilibrare.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 9/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

8.2.8 Perechile preț – cantitate acceptate stabilesc o tranzacție angajată între OTS, pe de o parte și PPE care a transmis respectiva ofertă, pe de altă parte, pentru furnizarea energiei de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid, pentru cantitatea acceptată;

8.2.9 Perechile preț – cantitate acceptate determină o modificare a notificării fizice corespunzătoare UD/CD/ISD respectiv, în conformitate cu prevederile din Regulamentul PD, dar numai pentru intervalul solicitat/intervalele solicitate.

8.2.10 Cantitățile de energie de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar rapid angajate vor fi confirmate/ajustate în conformitate cu prevederile referitoare la decontarea tranzacțiilor definitive pe PE în procedura OTS cod TEL-.07.VI ECH-DN/271.

8.3 Selectarea energiei de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent

8.3.1 Pot participa la acest tip de reglaj doar UD/CD/ISD cu notificarea fizică nenulă și cele capabile să pornească înainte de începutul blocului de timp de reglaj terțiar lent (pentru care s-a identificat necesitatea selectării energiei de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent de creștere de putere). Perechile preț – cantitate aferente UD, ISD sau centralelor cu acumulare prin pompare calificate drept CD pot fi acceptate cu o parte din cantitatea oferită. Perechile preț – cantitate aferente CD, altele decât centralele cu acumulare prin pompare, sunt acceptate numai cu întreaga cantitate oferită.

8.3.2 Puterea disponibilă pentru echilibrare pentru reglajul terțiar lent de creștere/reducere de putere al UD/CD/ISD este calculată pe baza vitezei de încărcare/descărcare [MW/min.] a fiecărei unități înmulțită cu timpul maxim de 30 de minute.

8.3.3 Pentru reglajul terțiar lent de creștere de putere, pentru UD/CD/ISD deja selectate pentru livrarea reglajului secundar, se verifică că valoarea puterii rezultate prin însumarea notificării fizice, a puterii disponibile de reglaj pentru reglajul terțiar lent de creștere de putere calculată anterior și a semibandei de reglaj secundar este mai mică sau cel mult egală cu puterea declarată disponibilă în blocul de timp de reglaj terțiar lent. Dacă această condiție nu este respectată, se reduce puterea disponibilă calculată astfel încât banda de reglaj secundar selectată să nu fie afectată.

8.3.4 Pentru reglajul terțiar lent de reducere de putere, pentru UD/CD/ISD deja selectate pentru livrarea reglajului secundar, se verifică că valoarea puterii din notificarea fizică minus puterea disponibilă calculată anterior minus semibanda de reglaj secundar este mai mare sau cel mult egală cu puterea minimă tehnic de funcționare stabilă. Dacă această condiție nu este respectată, se reduce puterea disponibilă pentru echilibrare calculată astfel încât banda de reglaj secundar selectată să nu fie afectată.

8.3.5 Pentru fiecare unitate dispecerizabilă pentru care există o notificare nenulă în intervalul de dispecerizare imediat următor blocului de timp de reglaj terțiar lent, se verifică că viteza de încărcare/descărcare permite respectivei UD/CD/ISD să respecte programul stabilit prin această notificare nenulă considerând că puterea disponibilă de reglaj terțiar lent ar fi în întregime acceptată de către OTS.

8.3.6 Pentru puterea disponibilă de reglaj terțiar lent a fiecărei unități dispecerizabile determinată anterior se identifică perechile preț – cantitate aferente din oferta validată aferentă blocului de timp.

8.3.7 Ordinea de merit pentru reglajul terțiar lent se stabilește sortarea perechilor preț – cantitate în ordinea:

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 10/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

- crescătoare a prețurilor în cazul reglajului terțiar lent de creștere de putere;
- descrescătoare a prețurilor în cazul reglajului terțiar lent de reducere de putere.

8.3.8 După determinarea reglajului necesar și a ordinii de merit pentru energia de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent, OTS acceptă perechi preț – cantitate în ordinea de merit pentru energie de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent.

8.3.9 Perechile cantitate – preț din oferta astfel determinate, sunt desemnate ca fiind acceptate integral/partial.

8.3.10 În cazul selectării energiei de echilibrare oferite la același preț, se au în vedere aceleași criterii menționate la secțiunea 8.2 literele i și j.

8.3.11 Perechile preț – cantitate acceptate stabilesc o tranzacție angajată între OTS, pe de o parte și PPE care a transmis respectiva oferta, pe de altă parte, pentru furnizarea energiei de echilibrare corespunzătoare reglajului terțiar lent, pentru cantitatea acceptată

8.4 Selectarea puterii active în afara pieței de echilibrare

8.4.1 În situațiile în care, în pofida îndeplinirii de către OTS a tuturor atribuțiilor și acțiunilor necesare în vederea asigurării pe bază de mecanisme de piață a resurselor de echilibrare necesare, acestea nu sunt suficiente pentru asigurarea siguranței sistemului, aceasta utilizează în afara pieței de echilibrare, cu compensație și restul capacităților disponibile ale unităților dispecerizabile, consumatorilor dispecerizabili și instalațiilor de stocare dispecerizabile racordate la sistemul electroenergetic și capabile să răspundă dispozițiilor sale, aflate necondiționat la dispoziția sa, cu respectarea regulilor de dispecerizare prioritară și redispecerizare care nu se bazează pe piață, prevăzute la art. 12 și 13 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, iar în cazul aceluiași tip de prioritate, prin asimilarea compensațiilor unitare cu prețuri de ofertă în piața de echilibrare, considerate cu semn pozitiv în cazul creșterii de putere și cu semn negativ în cazul reducerii de putere.

8.4.2 În cazul UD/CD/ISD pentru care participanții la piața de echilibrare nu au transmis informații, valoarea compensației financiare va fi considerată egală cu prețul de închidere de pe PZU conform modului de calcul prevăzut în Ordinul nr. 152/2020 la Art. 1, alineatul (3), lit. a), pct. i, respectiv lit. b), pct. i și ii.

8.4.3 Participanții la piață responsabili de UD/CD/ISD primesc și duc la îndeplinire dispozițiile de creștere sau de reducere a puterii active în afara pieței de echilibrare în scopul rezolvării restricțiilor de rețea sau al asigurării siguranței sistemului prin redispecerizare sau prin comercializare în contrapartidă coordonată.

8.4.4 Conformarea cu dispozițiile de dispecer emise de OTS este obligatorie pentru participanții la PE/participanții la piață responsabili de UD/CD/ISD în cauză.

8.4.5 Instalațiile de producere a energiei electrice care utilizează cogenerare de înaltă eficiență sau surse regenerabile de energie, fac obiectul selecțiilor la reducere de putere în afara pieței de echilibrare, numai dacă nu există alte alternative sau numai dacă alte soluții ar conduce la costuri disproporționate semnificativ sau la riscuri severe în ceea ce privește siguranța rețelei.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 11/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

8.4.6 În cazul în care se selectează la reducere de putere în afara pieței de echilibrare, compensația financiară se plătește unității în cauză, doar pentru energia efectiv livrată.

8.5 Managementul restricțiilor de rețea

8.5.1 Dacă o tranzacție angajată în ordinea de merit pentru reglajul terțiar determină apariția unei restricții de rețea, adică dacă utilizarea perechii preț – cantitate acceptate poate pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN, atunci OTS:

1. Anulează tranzacția angajată corespunzătoare, marcând-o în sistemul PE ca anulată datorită unei restricții de rețea înainte de a dispune livrarea energiei de echilibrare;
2. Înlocuiește energia de echilibrare pierdută din cauza anulării respectivei tranzacții angajate prin acceptarea unei (unor) alte perechi preț – cantitate în ordinea de merit cu aceeași cantitate de energie de echilibrare, cu condiția ca energia de echilibrare acceptată astfel să nu determine apariția niciunei restricții de rețea;

8.5.2 În cazul în care OTS constată, din analiza notificărilor fizice transmise de PPE corelate cu disponibilitatea elementelor de rețea, că într-un ID va apărea o restricție de rețea care pune în pericol siguranța și stabilitatea funcționării SEN și observă că aceasta ar putea fi evitată prin utilizarea uneia sau mai multor perechi preț – cantitate, care însă nu ar fi primele acceptate, indiferent de sens, în ordinea de merit la selectarea ofertelor pentru reglaj terțiar:

8.5.2.1 OTS acceptă integral sau parțial, după caz, perechea/perechile preț – cantitate respectivă/respective și stabilește, tranzacții angajate cu PPE corespunzători, la prețul din perechile preț – cantitate respective, pe care le marchează în sistemul PE ca fiind utilizate pentru rezolvarea restricțiilor de rețea.

8.5.2.2 La selectarea pentru rezolvarea restricțiilor de rețea OTS reține toate informațiile care trebuie incluse în raportul prevăzut la art. 13, alin. (4) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică.

8.5.3 În cazul unei UD/CD/ISD agregate cu grupuri aflate în zona congestionată și altele în afara zonei congestionate, OTS solicită o redistribuire a producției/consumului în cadrul UD/CD/ISD agregat pentru evitarea unei congestii de rețea.

8.5.4 În cazul apariției unei congestii de rețea, UD/CD/ISD din zonă sunt activate la creștere de putere/reducere de putere în ordinea de merit a ofertelor UD/CD/ISD care asigură eliminarea congestiei. În cazul selectării energiei pentru managementul congestiilor ofertate la același preț, se au în vedere aceleași criterii menționate la secțiunea 8.2 literele i și j.

8.5.5 După epuizarea tuturor ofertelor la reducere de putere ale UD/CD/ISD, din zona congestionată, în cazul în care în această zonă sunt UD regenerabile sau UD agregate care au în componență centrale regenerabile care funcționează peste puterea notificată, OTS solicită reducerea de putere până la puterea notificată, corespunzătoare cu necesarul de energie pentru evitarea congestiei de rețea.

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 12/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

8.5.6 Dacă într-o zonă congestionată sunt doar UD regenerabile sau UD agregate care au în componență centrale regenerabile care funcționează peste puterea notificată OTS solicită reducerea de putere până la puterea notificată, corespunzătoare cu necesarul de energie pentru evitarea congestiei de rețea.

8.5.5 În cazul în care OTS constată că nu dispune de oferte în piața de echilibrare prin acceptarea cărora să înlocuiască energia de echilibrare pierdută prin anularea unei tranzacții angajate în condițiile art. 143, lit. a) din Ordinul ANRE nr. 61/2020, anexa nr. 2, acesta stabilește o tranzacție în afara PE cu o UD sau un CD sau o ISD care nu conduce la apariția unei restricții de rețea, pe criteriul compensației financiare celei mai mici pe care trebuie să o plătească acestuia, în condițiile respectării regulilor de dispecerizare prioritară și redispecerizare care nu se bazează pe piață, prevăzute la [art. 12](#) și [13](#) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică, conform regulilor de compensare financiară pentru redispecerizarea care nu se bazează pe piață.

8.5.6 În cazul în care OTS constată că nu dispune de oferte în piața de echilibrare prin acceptarea cărora să evite restricțiile de rețea rezultate din NF acceptate transmise de PPE în condițiile art. 8.5.2, acesta stabilește o tranzacție/tranzacții în afara PE cu UD/CD/ISD, indiferent de sens, care nu conduce/nu conduc la apariția unei restricții de rețea, pe criteriul compensației financiare celei mai mici pe care trebuie să o plătească acestuia/acestora în condițiile respectării regulilor de dispecerizare prioritară și redispecerizare care nu se bazează pe piață prevăzute la art. 12 și art. 13 ale Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică conform regulilor de compensare financiară pentru redispecerizarea care nu se bazează pe piață.

8.6 Determinarea prețurilor marginale pentru reglajul terțiar

8.6.1 Având în vedere prevederile art. 141 alin. (2) din Ordinul ANRE nr. 61/2020, Anexa nr. 2 precum și faptul ca în același ID pot exista multiple selectii pentru reglajul terțiar rapid/lent, determinarea prețurilor marginale ale tranzacțiilor angajate aferente reglajului terțiar se va evalua imediat după încheierea fiecărui ID, prin parcurgerea următorului algoritm:

1. Pentru fiecare UD/ISD/CD se calculează soldul energiilor cu același preț angajate pentru reglajul terțiar lent și/sau rapid. Energia rezultată se consideră energie de echilibrare aferentă reglajului terțiar lent. Dacă există energii angajate atât pentru echilibrare cât și pentru managementul congestiilor cu același preț, atunci energia rezultată va fi considerată angajată pentru echilibrare. Numai dacă valoarea acestui sold este diferită de zero, atunci acest sold va fi luat în considerare în pasul 2 al algoritmului;
2. Pentru toate UD/ISD/CD se verifică existența tranzacțiilor anulate datorită unor restricții de rețea și tranzacțiilor utilizate pentru rezolvarea restricțiilor de rețea;
3. Dacă nu există tranzacții anulate datorită unor restricții de rețea și nu există tranzacții utilizate pentru rezolvarea restricțiilor de rețea atunci prețul marginal este:
 - a. cel mai mare preț din cele acceptate pentru respectivul ID pe tip de reglaj terțiar pentru creștere de putere;

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 13/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

b. cel mai mic preț din cele acceptate pentru respectivul ID pe tip de reglaj terțiar pentru reducere de putere;

4. Dacă există tranzacții anulate datorită unor restricții de rețea, se reface procesul de stabilire a tranzacțiilor angajate pe PE pe fiecare tip de reglaj în ipoteza în care nu ar fi fost anulate perechea/perechile preț – cantitate marcată/marcate ca anulate din cauza unei restricții de rețea, iar prețul marginal rezultat în această situație pentru fiecare tip de reglaj și sens este utilizat ca preț marginal pentru tranzacțiile angajate conform prevederilor Art. 85, Art. 101, Art. 113, Art. 125 și Art. 136 din Regulamentul de funcționare și decontare a PE; Fiecare dintre perechile preț – cantitate selectate pentru a înlocui energia de echilibrare pierdută din cauza anulării unei tranzacții și care sunt suplimentare față de cele rezultate conform pct. 4, stabilesc o tranzacție angajată între OTS, pe de o parte și PPE care a transmis respectiva ofertă, la prețul specificat în perechea preț – cantitate și pentru cantitatea acceptată, care va fi identificată drept tranzacție înlocuitoare a celei anulate;
5. Dacă există tranzacții marcate ca fiind utilizate pentru rezolvarea restricțiilor de rețea, se reface procesul de stabilire a tranzacțiilor angajate pe PE fiecare tip de reglaj în ipoteza în care nu ar fi fost selectată/selectate perechea/perechile preț – cantitate marcată/marcate ca fiind utilizate pentru rezolvarea restricțiilor de rețea, iar prețul marginal rezultat în această situație pentru fiecare tip de reglaj și sens este utilizat ca preț marginal pentru tranzacțiile angajate conform prevederilor Art. 85, Art. 101, Art. 113, Art. 125 și Art. 136 din Regulamentul de funcționare și decontare a PE. Tranzacțiile rezultate în urma procesului prevăzut la punctul 5 și care sunt suplimentare celor angajate conform prevederilor Art. 85, Art. 101, Art. 113, Art. 125 și Art. 136 din Regulamentul de funcționare și decontare a PE, sunt marcate distinct de sistemul PE, cu cantitatea și prețul marginal și sunt identificate drept tranzacții virtuale.

8.6.2 În urma contestațiilor îndreptățite primite de la participanții sau autosesizate de OTS în cadrul procesului lunar de contestații a Notelor Lunare de Regularizare se va reface procesul de evaluare a prețurilor marginale ale tranzacțiilor angajate aferente reglajului terțiar numai pe intervalele de dispecerizare respective.

8.7 Tranzacții angajate pe PE și/sau în afara PE cu compensație

8.7.1 Tranzacțiile angajate pe PE și/sau în afara PE cu compensație pentru rezolvarea restricțiilor de rețea care sunt încheiate în conformitate cu prevederile referitoare la selectarea ofertelor pe PE sau la managementul restricțiilor de rețea și care nu sunt anulate conform prevederilor prezentului regulament sunt executate de OTS prin emiterea dispozițiilor de dispecer corespunzătoare către respectivul PPE/participant la piață, responsabil de UD/CD/ISD în conformitate cu prevederile Codului Tehnic al RET.

8.7.2 Conformarea cu dispozițiile de dispecer emise de OTS este obligatorie pentru participanții la PE în cauză.

8.7.3 În prima zi lucrătoare care urmează zilei de livrare în cauză, OTS pregătește confirmările de tranzacție angajată pentru toate tranzacțiile angajate de furnizare a energiei de echilibrare care au fost încheiate pe PE și/sau în afara PE cu compensație pentru rezolvarea restricțiilor de rețea. Pentru fiecare zi de livrare și pentru fiecare UD, CD sau ISD, după caz, acesta transmite confirmări de tranzacție angajată separate către

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 14/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

PPE/participantul la piață responsabil de UD/CD/ISD corespunzător. Modelul confirmărilor de tranzacții este disponibil în Anexa 1.

9 RESPONSABILITĂȚI

9.1 PPE, respectiv PRE sunt responsabile pentru exactitatea informațiilor pe care au obligația să le transmită la OTS și OPE, respectiv modificarea NF/DD în cazul apariției unor indisponibilități, schimbări în structura lor de producție, informațiile necesare determinării compensațiilor financiare unitare.

9.2 Operatorul Pieței de Echilibrare verifică și validează informațiile (NF, DD și Oferte) primite de la PPE, respectiv PRE.

9.3 OTS determină Ordinea de Merit pentru Energia de Echilibrare corespunzătoare reglajului secundar, reglajului terțiar rapid și reglajului terțiar lent și emite dispozițiile de dispecer corespunzătoare.

9.4 Dispozițiile de dispecer rezultate în urma selecțiilor energiilor de echilibrare se transmit de către operatorul de transport și sistem prin intermediul sistemului informatic al pieței de echilibrare către participanții înscriși la piața de echilibrare și telefonic participanților la piață care nu sunt înscriși pe piața de echilibrare, ambele categorii de participanți având obligația preluării acestor dispoziții și a executării lor.

9.4 OTS răspunde de analiza și evaluarea rezervelor pentru fiecare ID la nivel SEN.

9.5 PPE răspunde de conformarea cu dispozițiile de dispecer emise de OTS și de realizarea programului rezultat în urma procesului de programare.

9.6 Operatorul Pieței de Echilibrare răspunde de emiterea confirmărilor de tranzacții angajate pe PE și/sau în afara PE cu compensație.

9.10 În cazul în care sistemul informatic al pieței de echilibrare este indisponibil pentru selectarea energiei de echilibrare OTS va aplica procedurile operaționale specifice (Disfuncționalități în procesul de selectare pe PE COD: TEL-.07.VI ECH-DN/258 sau Procedură de urgență pentru piața de echilibrare privind transmiterea, validarea și selectarea ofertelor zilnice și emiterea dispozițiilor de dispecer COD: TEL-.07.VI ECH-DN/228).

10 ANEXE, ÎNREGISTRĂRI, ARHIVĂRI

10.1 Tranzacțiile angajate pe PE și/sau în afara PE sunt înregistrate în sistemul informatic al PE.

10.2 OTS înregistrează următoarele informații:

- a) numărul unic de înregistrare al ofertei zilnice validate și perechea preț – cantitate care a fost acceptată;
- b) intervalul solicitat;
- c) cantitatea acceptată;
- d) prețul;
- e) energia care trebuie livrată;

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 15/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

- d) momentul la care a fost acceptată respectiva pereche preț – cantitate;
- e) tipul reglajului: RTR/RTL/RS;
- f) direcția: creștere/reducere;
- g) status: validă/anulată pentru rezolvarea restricțiilor de rețea;
- h) motivul acceptării: Echilibrare/Managementul restricțiilor de rețea/Echilibrare cu compensare/Managementul restricțiilor de rețea cu compensare.

10.3 Toate ordinele de merit prin care s-a dispus livrarea energiei de echilibrare pentru echilibrarea sistemului, sau managementul congestiilor, în PE sau în afara PE, tranzacțiile angajate pe PE și/sau în afara PE și confirmările de tranzacții se arhivează în sistemul informatic al PE

10.4 Arhivarea prezentei proceduri și a celorlalte informații documentate se face conform prevederilor „PO TEL – 03.24 activitatea de arhivă în C.N.T.E.E. TRANSELECTRICA S.A”

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 16/17

Ediția I
Rev. 0 1 2 3 4 5

Anexa 1

DELIVER Y DATE	DI	UNIT CODE	UNIT NAME	SERVICE	PRICE	QUANTITY	BID_NUMBER	DO_ID
29-Mar-18	1	30Wxxxx	xxxx	Secondary regulation	300	6.246	1	1420231
29-Mar-18	1	30Wxxxx	xxxx	Secondary regulation	150	-16.494	2	1420231
29-Mar-18	1	30Wzzzz	zzzz	Fast tertiary regulation	50.1	-1.333	1	1420623
29-Mar-18	2	30Wzzzz	zzzz	Start-up	0	1		1421537
29-Mar-18	2	30Wyyyy	yyyy	Slow tertiary regulation	190	29.25	1	1420632

PROCEDURĂ OPERAȚIONALĂ
Selectarea pe tipuri de reglaj a
energiei de echilibrare și selectarea
puterii active în afara pieței de
echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Pag 17/17

Ediția I

Rev. 0 1 2 3 4 5

11 LISTA DE DIFUZARE

Document difuzat: Procedura Operațională

Denumire: Selectarea pe tipuri de reglaj a energiei de echilibrare

Cod: TEL-.07.VI ECH-DN/240

Ediția 1

Revizia 3

Nr. crt.	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Compartiment	Funcția	Numele și prenumele	Data primirii	Semnătura
0	1	2	3	4	5	6	7
11.1	Avizare	Original + Format electronic	ANRE	-	-	-	-
11.2	Aplicare	Format electronic	UNO-DEN	OPE,DEC		<i>Data postării pe site</i>	
11.3	Informare	N/A				<i>Data postării pe site</i>	N/A
11.4	Evidența	original	UMICA – DMIPCEIE – DMI	IMC			
11.5	Arhivare	E1 (copie martor)	OPE, Serviciu Operare	Șef serv.	Mihaiela – Gabriela CONDOVICI		
11.6	Alte scopuri	-					